

VAKCINA PROTIV DJEČIJE PARALIZE

Š T A T R E B A D A Z N A T E

1 Dječija paraliza – šta je to?

Dječija paraliza je bolest koju prouzrokuje virus. U tijelo djeteta ili odrasle osobe ulazi kroz usta. Ponekada ne izazove tešku bolest, ali ponekada uzrokuje *paralizu*, ukočese ruke ili noge. Dječija paraliza može da bude i smrtonosna, uslučajevima kada se paralizuju mišići za disanje.

Dječija paraliza je nekada bila vrlo raširena u Sjedinjenim Američkim Državama. U vrijeme kada nije bilo vakcine, na hiljade ljudi je paralizovano ili su umirali od ove bolesti.

2 Zašto se vakcinisati?

Neaktivna vakcina protiv dječije paralize - IPV (Inactivated Polio Vaccine) može spriječiti obolijevanje od ove bolesti.

Istorijat: U epidemiji dječije paralize 1916. godine u SAD je umrlo 6.000, a paralizovano 27.000 ljudi. Početkom 1950-tih godina događalo se više od 20.000 slučajeva dječije paralize godišnje. **Vakcinacija protiv dječije paralize počela je 1955. godine.** Već u 1960-tim godinama broj slučajeva je pao na oko 3.000 godišnje, a do 1979. godine bilo je samo 10 slučajeva. Uspjeh sa vakcinacijom protiv dječije paralize u SAD i drugim zemljama inicirao je šitom svijeta napore da se dječija paraliza potpuno eliminiše.

Danas: Više od 20 godina nije prijavljen ni jedan slučaj divlje dječije paralize. Međutim, u nekim dijelovima svijeta ova bolest je i sada česta. Da nismo zaštićeni vakcinom, bilo bi dovoljno da se iz neke druge zemlje unese samo jedan slučaj dječije paralize, pa da se bolest i ovdje vrati. Ako uspiju naponi da se dječija paraliza eliminiše u cijelom svijetu, onda jednog dana uopšte nećemo ni trebati vakcinaciju protiv dječije paralize. Do tada, našu djecu moramo vakcinisati.

Više se ne preporučuje oralna vakcina protiv dječije paralize

Postoje dvije vrste vakcine protiv dječije paralize: IPV, što je injekcija koja se preporučuje sada u SAD i živa vakcina tj. oralna vakcina (OPV), to su kapi koje se progutaju.

Donedavno je u SAD OPV preporučivana za djecu. OPV je pomogla da se u našoj zemlji oslobodimo od dječije paralize, a i sada se koristi u mnogim dijelovima svijeta.

Obe vakcine osiguravaju imunitet od dječije paralize, ali je OPV bolja za sprječavanje prenošenja dječije paralize na druge ljude. Međutim, OPV može uzrokovati obolijevanje od dječije paralize, tako se događa samo jedan takav slučaj u 2 miliona i 400 hiljada vakcina. Pošto je rizik od obolijevanja od dječije paralize u SAD sada vrlo mali, stručnjaci smatraju da korištenje oralne vakcine nije vrijedno ni najmanjeg rizika, osim u nekim vrlo specifičnim okolnostima, koje vam vaš doktor može objasniti. Injekcija vakcine protiv dječije paralize (IPV) ne prouzrokuje obolijevanje od dječije paralize. **Ako ćete vi ili vaše dijete primati OPV, tražite da vam daju primjerak Službenih informacija o vakcinaciji - Zamjena za OPV.**

3 Ko i kada treba da se vakciniše protiv dječije paralize?

IPV (neaktivna vakcina protiv dječije paralize) je injekcija koja se daje u ruku ili nogu, zavisno od starosti. Vakcina protiv dječije paralize može da bude primljena u isto vrijeme kada i druge vakcine.

Djeca

Većina ljudi treba da primi četiri doze vakcine protiv dječije paralize još dok su djeca. Djeca primaju 4 doze IPV, po jednu dozu kada su u dobi od:

- ✓ 2 mjeseva
- ✓ 4 mjeseva
- ✓ 6-18 mjeseci
- ✓ revakcinaciju u starosti od 4-6 godina

Odrasli

Većina odraslih ne treba da se vakciniše protiv dječije paralize, jer su vakcinisani kada su bili djeca. Ali tri grupe odraslih osoba, koje su izložene povećanom riziku, *trebalo bi* da razmisle o vakcinaciji protiv dječije paralize:

- (1) oni koji namjeravaju da putuju u zemlje gdje je dječija paraliza raširena,
- (2) zaposleni u laboratorijama, kojima bi se moglo dogoditi da rade sa virusom dječije paralize,
- (3) zdravstveni radnici, koji njeguju pacijente koji bi mogli imati dječiju paralizu.

Odrasli iz tri rizične grupe, **koji nikada nisu bili vakcinisani protiv dječije paralize**, trebalo bi da prime 3 doze IPV:

- ✓ prvu dozu bilo kada,
- ✓ drugu dozu 1 do 2 mjeseca kasine,
- ✓ treću dozu 6 do 12 mjeseci poslije druge doze.

Odrasli iz tri rizične grupe, **koji su nekada u životu primili 1 ili 2 doze vakcine protiv dječije paralize** trebalo bi da prime još 1 do 2 doze. Nije važno koliko je vremena prošlo od kada su primili prve doze vakcine.

Odrasli iz ove tri rizične grupe, **koji su nekada u životu primili 3 ili više doza vakcine protiv dječije paralize**, oralno ili injekcijom, mogu primiti jednu dozu za revakcinaciju.

Dodatne informacije tražite od svog doktora.

4

Neke osobe ne treba da prime IPV ili bi trebalo da pričekaju

Ove osobe ne treba da prime IPV:

- Ko je ikada ima po život opasnu alergijsku reakciju na antibiotike, **neomicin**, **streptomycin** ili **polimiksin B**, ne treba da primi vakcinu protiv dječije paralize.
- Ko je jednomput imao tešku alergijsku reakciju na injenkiju vakcine protiv dječije paralize ne treba da primi slijedeću.

Ove osobe treba da pričekaju:

- Svako ko je umjereno ili teško bolestan u vrijeme kada bi po rasporedu trebalo da bude vakcinisan, treba da pričekava da se oporavi prije nego primi vakcinu protiv dječije paralize. Osobe koje imaju laku bolest, kao što je prehlada, **moгу** primiti vakcinu.

Dodatne informacije tražite od svog doktora.

5

Kakva je opasnost od vakcine protiv dječije paralize?

Nekim osobama nakon primanja injekcije IPV otekne mjesto gdje je injekcija data. Ne zna se da je vakcina koja se sada daje ikada prouzrokovala ozbiljne probleme, većina ljudi nema nikakvih problema.

Međutim, vakcina kao bilo koji lijek, može prouzrokovati teške probleme, kao što je teška alergijska reakcija. *Izuzetno je mala mogućnost da bi injekcija vakcine protiv dječije paralize mogla prouzrokovati ozbiljne posljedice ili smrt.*

6

Šta ako se javi teška reakcija?

Na šta da pazim

Treba paziti na bilo kakvo neobično stanje, kao što su visoka temperatura ili promjene u ponašanju.

Ako se dogodi teška alergijska reakcija, dogodiće se u perioodu od nekoliko minuta do nekoliko sati nakon primanja injekcije. Znakovi teške alergijske reakcije su: teško disanje, slabost, promuklost ili šištanje u prsima, ubrzano lupanje srca, osip, vrtoglavica, blijedilo ili oticanje grla.

Šta da radim?

- Zovite doktora, ili smjesta vodite osobu doktoru.

- Recite doktoru šta se dogodilo, datum i vrijeme kada je reakcija počela i kada je vakcina primljena.
- Tražite od doktora, medicinske sestre ili zdravstvene službe da podnesu prijavu VAERS - Vaccine Adverse Event Reporting System (Sistem za prijave nepodnošenja vakcine) ili vi zovite VAERS (pozivi su besplatni) na **1-800-822-7967**

Prijavlivanje ovakvih reakcija pomože stručnjacima da saznaju više o mogućim problemima sa vakcinacijom.

7

Federalni program za nadoknadu štete nastale od vakcinacije

U rijetkim slučajevima ako vi ili vaše dijete imate tešku reakciju na vakcinu postoji federalni program koji pomaže da se plati njega onih koji su teško pogođeni vakcinacijom.

Za detaljna obavještenja o Federalnom programu za nadoknadu štete nastale od vakcinacije (The National Vaccine Injury Compensation Program) zvatiti **1-800-338-2382** ili posjetiti vebisajt na <http://www.hrsa.gov/bhpr/vicp>

8

Kako mogu više saznati?

- Pitajte svog doktora ili medicinsku sestru. Oni vam mogu dati brošure o vakcinama ili vas uputiti na druge izvore informacija.
- Zovite vašu lokalnu ili državnu službu za imunizaciju.
- Zovite Centar za prevenciju i kontrolu bolesti - CDC (Centers for Disease Control and Prevention):
- Call 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)
- Posjetite vebisajt Federalnog programa za imunizaciju (National Immunization Program) na <http://www.cdc.gov/nip>

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH & HUMAN SERVICES
Centers for Disease Control and Prevention
National Immunization Program

Vaccine Information Statement
Polio IMM 548 ML - Serbo-Croatian - 1/1/2000
Translated by Transcend Translations, Davis, CA
<http://www.transcend.net>